

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»
Факультет природничих наук
Кафедра географії та природознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Рекреалогія»

Освітня програма Географія

Спеціальність 106 Географія

Галузь знань 10 Природничі науки

Затверджено на засіданні кафедри географії та природознавства
Протокол № 1 від “15” вересня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Рекреалогія
Викладач (-і)	Червінський Андрій Іванович
Контактний телефон викладача	066 876 02 34
Е-mail викладача	andrii.chervinskyi@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	вибіркова
Обсяг дисципліни	6 кредитів ECTS, 180 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Згідно затвердженого розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Курс «Рекреалогія» розрахований на формування у студентів знань про рекреаційні потреби та відповідні їм форми рекреаційної діяльності. Даний курс дозволить студентам отримати уявлення про принципи, методи і нові підходи до організації відпочинку у відповідності до історично мінливих рекреаційних потреб суспільства, про соціальну значущість рекреації, про ідеологію відпочинку, про специфіки рекреаційних систем та взаємних зв'язках елементів рекреаційних систем.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета вивчення дисципліни – сформувати систему знань про рекреацію, про соціальне та економічне значення рекреації, туризму, рекреаційних систем у житті людини і суспільства.</p> <p>Основні завдання навчальної дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> – сформувати у студентів знання про предмет, об'єкт, основних поняттях та концепціях рекреалогії; – виробити у студентів розуміння рекреалогії як фундаментальної міждисциплінарної науки, вивчити внесок різних наук у розвиток рекреаційних знань; – дати уявлення про сучасному розумінні феномена рекреації, розвитку її специфічних особливостей в історичному аспекті; – детально вивчити форми рекреації, умови її здійснення, види рекреаційної діяльності та відповідні їм галузі рекреаційної індустрії; – виробити у студентів практичні навички виявлення та комплексної оцінки рекреаційних ресурсів, системного аналізу рекреаційного потенціалу, вміння визначати пріоритетні напрями в розвитку рекреації та туризму в різних регіонах; – виробити вміння визначати структуру рекреаційних комплексів та їх функціональне призначення. – сформувати знання і практико-методичні вміння щодо організації рекреаційної діяльності в різних умовах (соціально-економічних, демографічних, ландшафтно-кліматичних і т. д.) регіону. <p>В результаті вивчення дисципліни «Рекреалогія» для спеціальності 106 Географія студент повинен</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – основні поняття рекреалогії; 	

- види рекреаційних потреб людини та суспільства і умови їх формування;
  - види рекреаційної діяльності і відповідні їм рекреаційні ресурси;
  - структуру рекреаційної (територіальної рекреаційної системи і взаємодія її компонентів);
  - систему державного регулювання рекреації і туризму, нормативно-правові аспекти експлуатації і охорони рекреаційних ресурсів;
  - фактори розвитку туризму та рекреації в різних територіальних рекреаційних системах;
  - особливості організації та функціонування рекреаційних систем на різних територіях;
  - принципи розробки концепцій розвитку туризму та рекреації з урахуванням територіальних особливостей;
  - етапи розробки цільових регіональних програм розвитку рекреації і туризму;
  - методи рекреаційного моделювання.
- ВМІТИ:**
- визначати функціональну структуру рекреаційного району;
  - визначати і розраховувати рекреаційні потреби населення району різні види відпочинку і туризму;
  - проводити оцінку рекреаційних ресурсів району, системно аналізувати рекреаційний потенціал регіонів, визначати пріоритетні напрями розвитку рекреації і туризму;
  - виявляти напрями існуючих і перспективних туристських потоків;
  - забезпечувати комплексний підхід і раціональну організацію рекреаційного господарства, розробляти схеми функціонального зонування території, виділяти ділянки під перспективний туристично-рекреаційне освоєння;
  - опрацьовувати варіанти розміщення об'єктів рекреації, режиму використання і обладнання рекреаційної території, транспортного обслуговування, розміщення установ культурно-побутового призначення.

4. Компетентності

- Дотримання етичних принципів як з погляду професійної чесності, так і з погляду розуміння можливого впливу досягнень з природничих наук на соціальну сферу; здатність цінувати різноманіття та мультикультурність; здатність до критичного мислення, навички обдумування; міцне знання професії на практиці;
- Здатність побудувати ефективну систему інформаційних ресурсів, необхідну для формування інформаційно-правової основи прийняття управлінських рішень у сфері регіонального розвитку, природокористування і охорони природи; формування умінь на основі отриманої інформації формулювати комплексні аналітичні висновки; здатність інтерпретувати, систематизувати, критично оцінювати і використовувати отриману інформацію в контексті управлінського завдання або проблеми, що вирішується;
- Здатність аналізувати географічні об'єкти та феномени як природного походження, так і технічні та техногенні, з погляду фундаментальних науково-географічних підходів і знань, а також на основі відповідних картографічних та геоінформаційних методів;
- Здатність оцінювати порядок величини і знаходити відповідні рішення із чітким визначенням припущень та використанням спеціальних та граничних випадків.

5. Результати навчання

- Вміти поєднувати теорію і практику, а також приймати рішення та виробляти стратегію

діяльності для вирішення завдань спеціальності з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних та професійних інтересів;

- Поглиблені знання про систему набуття професійної географічної науково-дослідної інформації, принципи моніторингу та оцінки стану ландшафтів, суспільно-територіальних систем і територіально-виробничих комплексів, професійне володіння методами спостереження, опису, параметризації, ідентифікації географічних об'єктів, явищ та процесів;
- Готовність до вирішення конкретних прикладних проблемних завдань;
- Здатність використовувати знання, уміння й навички в галузі географії для самонавчання та творчого саморозвитку.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	28
семінарські заняття / практичні / лабораторні	32
самостійна робота	120

Ознаки курсу: 6 кредитів ECTS, 180 год.

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8	106 Географія	4	Вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<p>Тема 1. Сутність та мета дисципліни «Рекреалогія». Сутність рекреалогії як міждисциплінарної наукової дисципліни. Об'єкт, предмет, суб'єкт рекреалогії. Основні категорії рекреалогії: дозвілля, відпочинок, вільний час, рекреація, рекреаційні умови, рекреаційний потенціал, рекреаційна територія, рекреаційна ємність, рекреаційний об'єкт, рекреаційне навантаження. Загальні функції рекреаційної діяльності: медико-біологічна; соціокультурна; економічна, політична.</p>	Лекція 1, практичне заняття 1	Опрацювати теоретичний матеріал, розв'язати завдання контрольного тесту з теми (3 год)	5	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 2. Основні концепції рекреалогії. Типологія концепцій рекреалогії. Гуманоцентровані концепції: медико-біологічна, соціально-культурна, діяльнісна, антропоекологічна. Економікоцентровані концепції: політекономічна,</p>	Лекція 2, практичне заняття 2	Опрацювати теоретичний матеріал, розв'язати завдання контрольного тесту з теми (3 год)	5	До наступного заняття за розкладом

техноекономічна. Натуроцентрована концепція.				
Тема 3. Територіальна рекреаційна система як об'єкт рекреології. Територіальний характер рекреаційних систем. Рекреаційні території та їх класифікація. Рекреаційна система. Типи рекреаційних систем. Територіальна рекреаційна система та галузі, що її формують. Компоненти рекреаційної системи. Рекреаційне заняття. Цикли рекреаційних занять. Загальні підходи до моделювання циклів рекреаційних занять. Моделювання рекреаційної діяльності.	Лекція 3, практичне заняття 3	Опрацювати теоретичний матеріал, розв'язати завдання контрольного тесту з теми (3 год)	5	До наступного заняття за розкладом
Тема 4. Кліматичні та водні рекреаційні ресурси. Кліматоутворюючі рекреаційні ресурси: клімат, погодні умови. Типи та класи погоди. Медико-кліматична характеристика основних природних зон. Аеротерапія, геліотерапія. Характеристика водних рекреаційних ресурсів України. Види та методи водолікування.	Лекція 4, практичне заняття 4	Опрацювати теоретичний матеріал, розв'язати завдання контрольного тесту з теми (4 год)	5	До наступного заняття за розкладом
Тема 5. Природно-ресурсна складова рекреаційної діяльності. Загальна характеристика видів рекреаційних ресурсів. «Світова спадщина ЮНЕСКО». Класифікація рекреаційних ресурсів. Рекреаційне природокористування. Взаємозв'язок рекреаційних потреб та наслідків рекреаційного природокористування.	Лекція 5, практичне заняття 5	Опрацювати теоретичний матеріал, розв'язати завдання контрольного тесту з теми (4 год)	5	До наступного заняття за розкладом
Тема 6. Бальнеологічні та біотичні ресурси. Історія розвитку бальнеології в Україні та характеристика мінеральних вод. Види лікувальних грязей та інших	Лекція 6, практичне заняття 6	Опрацювати теоретичний матеріал, розв'язати завдання контрольного	5	До наступного заняття за розкладом

природних джерел. Озокерит. Парафіноterapia. Літотерапія. Характеристика біотичних рекреаційних ресурсів: ліси, болота. Ландшафт та його вплив на організацію туристичної діяльності. Пейзаж.		тесту з теми (4 год)		
Тема 7. Методи та типи оцінки природно-рекреаційних ресурсів. Підходи до оцінки природно-рекреаційних ресурсів. Особливості медико-біологічної та психолого-естетичної оцінки рекреаційних ресурсів. Технологічна та економічна оцінка природно-рекреаційного потенціалу рекреаційних територій.	Лекція 7, практичне заняття 7	Опрацювати теоретичний матеріал, розв'язати завдання контрольного тесту з теми (3 год)	5	До наступного заняття за розкладом
Тема 8. Напрями та заходи рекреаційно-оздоровчої діяльності. Валеологічні напрями розвитку рекреації. Способи відновлення здоров'я: рекреація; лікування; реабілітація. Компенсаторний вплив кольоротерапії і арт-терапії. Музикотерапія. Апітерапія та анімалотерапія як заходи оздоровчої рекреації.	Лекція 8, практичне заняття 8	Опрацювати теоретичний матеріал, розв'язати завдання контрольного тесту з теми (4 год)	5	До наступного заняття за розкладом
Тема 9. Маркетингові підходи до формування задоволеності споживачів рекреаційних послуг. Поведінка споживача як чинник маркетингу рекреаційних послуг. Дослідження факторів задоволеності споживачів рекреаційних послуг. Формування програм лояльності споживачів рекреаційного підприємства.	Практичне заняття 9-10	Опрацювати теоретичний матеріал, розв'язати завдання контрольного тесту з теми (4 год)	10	До наступного заняття за розкладом
7. Система оцінювання курсу				
Загальна система оцінювання курсу	Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять. Усі студенти мають обов'язково виконати усі практичні роботи передбачені навчальною			

	<p>програмою. Оцінки за виконані практичні роботи виставляються у національній шкалі («відмінно» - 5, «добре» - 4, «задовільно» - 3, «незадовільно» - 2). Вони виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи. Окрім цього впродовж семестру на практичних заняттях проводиться два зрізи знань у тестовій формі для оцінки рівня опрацювання теоретичного матеріалу курсу.</p> <p>У кінці семестру виводиться середнє арифметичне з отриманих оцінок, яке виставляється у 50-бальній шкалі як підстава допуску до екзамену.</p>
Вимоги до письмової роботи	У формі письмової самостійної роботи виконуються два контрольні зрізи знань теоретичного матеріалу, які оцінюються за 5-бальною шкалою.
Практичні заняття	Практичні заняття передбачають здійснення інструктажу з виконання завдань практичної роботи. Далі студенти приступають до виконання завдань, які передбачають створення баз даних, опрацювання їх у розрахунковій формі, побудові на основі опрацювання графіків і діаграм, створення картографічних моделей.
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент допускається до складання екзамену, якщо впродовж семестру він написав на позитивні оцінки обидва письмові тематичні зрізи, виконав і здав усі передбачені програмою практичні роботи, а також набрав сумарно за поточний контроль 25 балів і вище.
Підсумковий контроль, форма	Екзамен в кінці семестру, комбінований
Програмові вимоги для складання екзамену з дисципліни	https://d-learn.pnu.edu.ua/

8. Політика курсу

Організація навчального процесу здійснюється на основі кредитно-модульної системи відповідно до вимог Болонського процесу. Зараховуються бали, набрані при поточному оцінюванні, а саме на контрольних зрізах, за виконані лабораторні роботи. При цьому обов'язково враховується присутність студента на заняттях. Пропуски чи запізнення на заняття не звільняють від написання тематичних зрізів знань та виконання лабораторних робіт.

Не допускаються списування та несвоєчасне виконання поставлених завдань для самостійного опрацювання, наявність незадовільних оцінок за 50% і більше навчального матеріалу.

Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у

ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”»
https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-%E2%84%96627_27.09.2018.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

В Університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у своїй діяльності, прописані в Кодексі честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81.FR12.pdf>

Політика щодо перескладання змістових модулів та оскарження оцінювання

Ліквідація академічної заборгованості, перескладання змістових модулів та оскарження результатів оцінювання проводиться згідно порядку прописаного в «Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)»
<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/PORYaDOK-Orhanizatsii-Ta-Provedennia-Otsiniuvannia-Uspishnosti-Studentiv-Prykarpatskoho-Natsionalnoho-Universytetu-Im.-Vasylia-Stefanyka.pdf>

Участь в опитуванні (анкетуванні)

По завершенні вивчення курсу здобувачі вищої освіти мають можливість пройти опитування у системі Центру дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності <https://d-learn.pnu.edu.ua/> щодо удосконалення якості навчання. Анкета носить анонімний характер і включає 10 запитань, відповіді на них будуть використовуватися лише в узагальненому вигляді.

Заповнення анкет є важливою складовою навчальної активності студентів, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати їх пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

9. Рекомендована література

1. Любіцева О.О. Туристичні ресурси України. Навч. Посібник / О.О. Любіцева, Є.В. Панкова, В.І. Стафійчук. – К.: Альтерпрес, 2007. – С. 369
2. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія. Навчальний посібник / Н.В. Фоменко – К.: Центр навчальної літератури, 2007. –312 с.
3. Бейдик О. О. Словник-довідник з географії туризму, рекреології та рекреаційної географії. – К., 1998.
4. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. – К.: Видавничо-поліграф. центр “Київський університет”. – 2001. – 395 с.
5. Білецька Г.А. Рекреаційне природокористування: навч. посіб. / Г.А. Білецька. – Львів: «Новий Світ – 2000», 2013. – 149 с.
6. Величко В.В. Організація рекреаційних послуг: навч. посібник / В.В. Величко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. – Х.: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2013. – 202 с.
7. Замкова А.В., Гусєва О.В. Рекреологія: конспект лекцій з дисципліни. Частина I – Одеса: ОДЕУ, 2010 р. – 76 с.
8. Замкова А.В., Гусєва О.В. Рекреологія: конспект лекцій з дисципліни. Частина II – Одеса: ОДЕУ, 2012 р. – 80 с.
9. Основи рекреології (економіко-екологічний та маркетинговий аспект) [текст]: навч.

- посіб. / І.О. Гродзинська, С.Г. Нездоймінов, О.В. Гусева, А.В. Замкова. – К. : «Центр
учбової літератури», 2014. – 264 с.
10. Стафійчук В. І. Рекреалогія: навч. посіб. – 2-е вид. / В.І. Стафійчук. – К.: Альтерпрес,
2008. – 264 с.
11. Стафійчук В.І. Рекреалогія. Навчальний посібник. 2-е вид./ В.І. Стафійчук – К.:
Альтерпрес, 2008. – 264 с.
12. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991
р. – [Електронний ресурс] Режим доступу:
<http://www.zakon.rada.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=3&nred=2456-12>
13. Закон України «Про природно-заповідний фонд України» № 2456- XII від 16.06.1992 р.
// Відомості Верховної Ради України, 1992. – № 34 (25.08.1992 р.). – Ст. 502.
14. Закон України «Про туризм» № 324/95-ВР від 15.09.1995 р. // Відомості Верховної
Ради України, 1995. – № 31.

Викладач: _____

А.І. Червінський